

İçindekiler

I.KASKO SİGORTASI.....	2
A. TANIM VE SİGORTANIN SAĞLADIĞI TEMİNATIN KAPSAMI	2
a. Ek Sözleşme ile Teminat Kapsamına Dahil Edilebilecek Zararlar	3
b. Teminat Dışında Kalan Zararlar.....	4
B. ARAÇ İKAME TEMİNATI	6
a. ARAÇ İKAME TEMİNATININ ŞARTLARI.....	6
b. UYGULAMADA BU ŞARTLARIN GÖRÜNÜM BİÇİMLERİ	7
aa. SİGORTA ŞİRKETLERİNİN UYGULAMADA KULLANDIKLARI	
HÜKÜMLER.....	7
bb. Sigorta Tahkim Kurumu Hakem Kararları Dergisi Işığında Uygulamadan	
Örnekler.....	8
C. USUL HUKUKUNA İLİŞKİN HÜKÜMLER	10
a. GÖREV.....	10
b. YETKİ	11
c. ZAMANAŞIMI	11
KAYNAKÇA.....	12

I.KASKO SİGORTASI

A. TANIM VE SİGORTANIN SAĞLADIĞI TEMİNATIN KAPSAMI

Kasko sigortası ile sigortacı, sigortalının poliçede belirtilen ve karayolunda kullanma izni olan motorlu ve motorsuz kara araçlarından, römork veya karavanlardan iş makinelerinden, lastik tekerlekli traktörler, diğer zirai tarım makinelerinden doğan menfaatin aşağıda belirtilen risklerin gerçekleşmesi sonucunda doğrudan uğrayacağı maddi zararları teminat altına alır.

- Aracın karayolunda veya demiryolunda kullanılabilen motorlu, motorsuz araçlarla çarpışması,
- Gerek hareket gerek durma halinde iken sigortalının veya aracı kullananın iradesi dışında araca ani ve harici etkiler neticesinde sabit veya hareketli bir cismin çarpması veya aracın böyle bir cisme çarpması, devrilmesi, düşmesi, yuvarlanması gibi kazalar,
- Üçüncü kişilerin kötü niyet veya muziplikle yaptıkları hareketler, ile fiil ehliyetine sahip olmayan kişilerin yol açacağı zararlar,
- Aracın yanması,
- Aracın veya araç parçalarının çalınması veya çalınmaya teşebbüs edilmesi

Genel şartlarda yer alan bu tanımdan da anlaşıldığı üzere kasko sigortası, araç sahiplerinin yaşayabilecekleri mağduriyetleri ortadan kaldıran önemli bir hukuki müessesedir. Söz konusu durumlarda, poliçenin teminat kapsamı ölçüsünde, sigortalının uğradığı zarar giderilecektir. Kasko poliçesi ile teminat altına alınabilecek hususlar genel şartlarda sınırlı bir şekilde belirtilmemiştir. Dolayısıyla kural olarak ek sözleşme ile kasko poliçesinin teminat kapsamı genişletilebilecektir. Ancak unutulmamalıdır ki bazı hususlar ek sözleşme ile dahi teminat altına alınamayacaktır. Buna göre:

a. Ek Sözleşme ile Teminat Kapsamına Dahil Edilebilecek Zararlar

- Türkiye sınırları dışında meydana gelen zararlar,
- Grev, lokavt, kargaşalık ile halk hareketleri ve bunları önlemek ve etkileri azaltmak üzere yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucunda meydana gelen zararlar,
- Kara Taşıtları Kasko Sigortası Genel Şartları A.5 maddesinin 9 uncu bendinde belirtilen zararlar hariç olmak üzere, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucunda meydana gelen zararlar,
- Deprem, toprak kayması, fırtına, dolu, yıldırım veya yanardağ püskürmesi nedeni ile meydana gelen zararlar,
- Sel ve su baskını ile meydana gelen zararlar,
- Araçta sigara benzeri maddelerin teması ile meydana gelen yangın dışındaki zararlar,
- Yetkili olmayan kişilere çektirilen araca gelen zararlar ile kurallara uygun olmadan çekilen veya çektirilen araçlara gelen zararlar,
- Aracın sigorta kapsamına giren tam veya kısmi bir zarara uğraması nedeni ile tam hasar halinde tazminatın ödenmesine, kısmi hasar halinde hasarın giderilmesine kadar olan sürede poliçede bu korumaya ilişkin belirtilen limite sınırlı olmak üzere kullanım ve gelir kaybından doğan zararlar, (Söz konusu ek teminat, aşağıda ayrıntıları üzerinde duracağımız araç ikame tedarikinin yasal dayanağını oluşturmaktadır.)
- Aracın, kurallara uygun bir şekilde yasal olarak taşınmasına izin verilen patlayıcı, parlayıcı ve yakıcı maddeler taşınması nedeniyle uğrayacağı zararlar,
- Aracın iddia ve yarışlara katılması sonucu ile bunlara hazırlık denemeleri sırasında meydana gelen zararlar,
- Araç anahtarının ek sözleşmede belirtilen haller sonucunda ele geçirilmesi suretiyle aracın çalınması ve çalınmaya teşebbüsü sonucu meydana gelecek ziya ve hasarlar,

- Ek sözleşmede belirtilen haller sonucunda kaybolan ve çalınan anahtarlar dolayısıyla aracın kilit mekanizmasının değiştirilmesi nedeniyle uğranılan zararlar,
- Kemirgen ve ek sözleşmede belirtilen durumlar dahilinde diğer hayvanların vereceği zararlar,
- Yağsızlık, susuzluk, donma, bozukluk, eskime, çürüme, paslanma ve bakımsızlık nedeniyle meydana gelen zararlar,
- Sigorta kapsamına giren bir olaydan doğmadıkça ve böyle bir olayla sonuçlanmadıkça aracın mekanik, elektrik ve elektronik donanımında meydana gelen her türlü arızalar, kırılmalar ile lastiklerde meydana gelen zararlar.

Ancak belirtilmelidir ki söz konusu örnekler sınırlı sayıda değildir. Yani, sigorta poliçesinde yukarıda sayılmayan ve bu Genel Şartlarda teminat dışında kalan zararlar arasında düzenlenmeyen rizikolar için de ek sözleşme ile teminat sağlanabilir.

b. Teminat Dışında Kalan Zararlar

Aşağıda yer alan rizikolar ise, ek sözleşme ile dahi teminat kapsamına alınamayacaktır. Bunlar:

- Savaş, her türlü savaş olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, çarpışma (Savaş ilan edilmiş olsun olmasın), iç savaş, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler nedeniyle meydana gelen zararlar,
- Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu nükleer atıklardan veya bunlara atfedilen nedenlerden meydana gelen iyonlayıcı radyasyonların veya radyo-aktivite bulaşmaları ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerin neden olduğu bütün zararlar (Bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım olayını da kapsayacaktır),
- Kamu otoritesi tarafından çekilme hali hariç araçta yapılacak tasarruflar nedeniyle meydana gelen zararlar,

- Poliçede gösterilen aracın, ilgili mevzuat hükümlerine göre gerekli sürücü belgesine sahip olmayan kişiler tarafından kullanılması sırasında meydana gelen zararlar,
- Aracın, uyuşturucu madde veya Karayolları Trafik Yönetmeliğinde belirlenen seviyenin üzerinde alkollü içki almış kişilerce veya aynı mevzuatta alkollü içki alamayacağı belirtilen kişilerce alkollü içki alınmak suretiyle kullanılması sırasında meydana gelen zararlar,
- Araca, sigortalı veya fiillerinden sorumlu bulunduğu kişiler veya birlikte yaşadığı kişiler tarafından kasten verilen zararlar ile sigortalının fiillerinden sorumlu olduğu kişiler veya birlikte yaşadığı kişiler tarafından sigortalı aracın kaçırılması veya çalınması nedeniyle meydana gelen zararlar,
- Aracın bir hasar veya arıza nedeniyle zorunlu olarak taşınması veya çekilmesi nedeniyle meydana gelen teminat kapsamındaki zararlar hariç olmak üzere, aracın kendi gücü ile girip çıkacağı ruhsatlı sefer yapan gemiler ve trenler dışında, kara, deniz, nehir ve havada taşınması sırasında uğrayacağı zararlar,
- Aracın ruhsatında belirtilen taşıma haddinden fazla yük ve yolcu taşınması sırasında meydana gelen ve münhasıran aracın istiap haddinin aşılmasından kaynaklanan zararlar,
- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj sonucunda oluşan veya bu eylemleri önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucu meydana gelen biyolojik ve/veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler nedeniyle oluşacak bütün zararlar.
- Zorunlu haller (tedavi veya yardım amaçlı sağlık kuruluşuna gitme, can güvenliği nedeniyle uzaklaşma vb) hariç olmak üzere Genel Şartların A.5 maddesinin 5.4 ve 5.5 nolu bendlerindeki ihlaller nedeniyle (aracın, ilgili mevzuat hükümlerine göre gerekli sürücü belgesine sahip olmayan kişiler tarafından yahut uyuşturucu madde veya Karayolları Trafik Yönetmeliğinde belirlenen seviyenin üzerinde alkollü içki almış kişilerce veya aynı mevzuatta alkollü içki alamayacağı belirtilen kişilerce alkollü içki alınmak suretiyle kullanılması) sürücünün kimliğinin tespit edilmesini engellemek için kaza yerinden ayrılması.

Yukarıda belirtilen ve genel anlamda kasko poliçesi ile sağlanan hukuki koruma, bazı ek hizmetler ile geliştirilebilir ve sigortalıların yaşadıkları mağduriyetler belli tedbirlerle azaltılabilir. Sigorta şirketleri, bu tür imkanları “Araç Asistans Hizmetleri” ile sağlamaktadır. Şartları sigorta poliçesinin içeriğine göre değişebilecek bu hizmetlerden belki de en önemlisi, ikame araç hizmetidir.

B. ARAÇ İKAME TEMİNATI

a. ARAÇ İKAME TEMİNATININ ŞARTLARI

Aracın hasara uğraması durumunda sigortalının karşılaşacağı mağduriyetlerden birisi de, teminatın kapsamında yer alan rizikonun gerçekleşmesi suretiyle uğranan zarar tamir edilinceye kadar aracından yoksun kalmak olacaktır. Poliçede açıkça öngörülecek araç ikame teminatı ile amaçlanan, sigortalının belli şartların gerçekleşmesi durumunda bu süreyi araçsız geçirmemesini temin etmektir. Sigorta şirketleri dolayısıyla meydana gelebilecek birtakım uygulama farklılıklarını bir kenara bırakacak olursak genel olarak araç ikame teminatının şartlarını ve içeriğini şu şekilde açıklayabiliriz:

- aa. Meydana gelen riziko, kasko sigortasının teminat altına aldığı bir kaza ya da hasar durumu sonucu oluşmuş olmalıdır. Dolayısıyla poliçede yer alan genel ve özel şartlar, sigorta şirketleri arasında farklılık gösterebileceği için dikkatle incelenmelidir.
- bb. Hasarlı aracın tamir edilerek teslim edilebileceği süre, 24 saatin altında olmamalıdır. Bu sebeple 24 saatten daha kısa bir sürede yapılabilecek onarımlar, bu süre içinde aracın kullanılamaması sonucunu doğursa da sigortalı, araç ikame hizmetinden yararlanamayacak, bu külfete katlanmak mecburiyetinde olacaktır. Ancak önemle belirtilmelidir ki, 24 saatlik sürenin hesabında pazar günleri hariç tutulmaktadır. Ayrıca uygulamada bazı sigorta şirketleri bu asgari süreyi 24 saatin üzerinde belirleyebilmektedir.
- cc. Sigortalının ikame araç teminatından yararlanıp yararlanamaması, eksper tarafından yapılacak inceleme sonucu oluşacak karara bağlıdır. Eksper, kasko poliçesinin kapsam ve içeriğini, ortaya çıkan rizikonun poliçe ile teminat altına alınmış bir durum olup olmadığını, poliçede yer alan genel ve özel şartları, ortaya çıkan rizikonun oluşturduğu hasarın emniyetli ve güvenli bir yolculuğu engelleyip engellemediğini, kaza sonucu oluşturulacak raporları detaylı bir şekilde inceledikten sonra bir karara varacaktır. Dolayısıyla hasarlı araç trafiğe çıkamayacak kadar kötü bir durumda değilse, (örneğin başka bir aracın teması sonucunda yalnızca boyasının dökülmesi) uzman kişi, aracın bu teminattan yararlanamayacağına karar verebilecektir.
- dd. Sigortalı şirketler tarafından sağlanan bu ek koruma, tarafların bu hususu ayrıca ve açıkça kararlaştırmaları ile ve bu teminattan yararlanabilmek için ödenecek fazladan bir prim karşılığında sağlanacaktır. Dolayısıyla poliçede bu hususta bir düzenleme yoksa, sigortalı araç ikame hizmetinden yararlandırılmasını talep edemeyecektir.
- ee. Sigortalı, ikame araç teminatından yılda en fazla 2 defa yararlanabilir. Dolayısıyla bu sınırı aşan bir yararlanma talebi, sigorta şirketini bir yükümlülük altına sokmayacaktır.
- ff. Kasko sigortasında kusur bir ölçüt olmadığı için, rizikonun gerçekleşmesinin kusurun sonucu olması, teminat kapsamı dışında kalan haller saklı olmak üzere, ikame araç teminatından yararlanmayı engellemeyecektir.

- gg. İkame araç teminatı, aracın “anlaşmalı” araç servislerinde tamiri süresince sigortalıya koruma sağlar. Ayrıca, aracın serviste kalacağı süre ve ikame aracın kullanımı hususunda tamiri gerçekleştirecek servis, araç ikame hizmetini sağlayan firma ve eksper mutabakat sağlamalıdır. Bu hususta bir mutabakat sağlanamazsa konu sigorta şirketine intikal edecektir ve anlaşma bu yolla sağlanacaktır. Ayrıca, aracın tamiri belirlenen süreden önce tamamlanırsa araç sigortalı tarafından iade edilmelidir. Bu halde yahut aracın süresinde tamir edilip teslim edilmesine rağmen ikame araç iadesinin yapılmaması durumunda, gecikilen günlerin kiralama bedeli sigortalıdan tahsil edilecektir.
- hh. İkame araç, “anlaşmalı” kiralık araç firmalarından temin edilmektedir. Sigorta şirketiyle yapılacak anlaşmada bu aracın özellikleri dürüstlük kuralına uygun bir biçimde belirlenmelidir. Ödenecek prime, poliçede belirlenen özel şartlara göre değişiklik gösterebilecek olsa da, ikame olarak temin edilen araç, özellik ve nitelikleri itibarıyla hasarlı aracın riziko gerçekleşmeden önceki durumu ile eşdeğer olmalıdır.
- ii. Anlaşmalı bir kiralık araç firmasının bulunmaması durumunda sigortalı bizzat, hh. bendinde yer alan hususları dikkate alarak ikame aracı temin edebilir. Ancak sigortalı bu şekilde hareket etmeden önce bu durumu sigorta şirketi ile görüşmelidir ve taraflar bir anlaşmaya varmalıdır. Bu halde ödendiği bedeli orijinal faturalarını sunmak kaydıyla yahut sigorta şirketi ile anlaşılan dönemlik tutar üzerinden sigorta şirketinden tahsil edebilecektir.
- jj. Uğranılan hasar sigortalının ikamet ettiği ilin dışında meydana gelmişse ve ikame araç o ilde temin edilmişse, kural olarak ikame aracın iadesi de o ilin sınırları içerisinde gerçekleşmelidir. Ancak poliçede yer alacak hükümlere göre bu hususta sigorta şirketlerince farklı düzenlemeler yapılabilir.
- kk. İkame aracın kullanımı sırasında yol, köprü hizmetlerinden yararlanma yahut trafik cezaları sonucu ortaya çıkan mali külfetler, sigortalıya ait olacaktır.
- ll. Rizikonun sebep olduğu hasarın onarımı dışında yapılan tamirler, sürenin hesabında dikkate alınmayacaktır. Örneğin, teminat kapsamında yer alan rizikonun gerçekleşmesi ile oluşan A hasarı 8 günde giderilebilecektir. Ancak sigortalı bu sırada arabanın (rizikonun gerçekleşmesi sonucu olmayan) eskiyen koltuk kaplamalarını da değiştirmek istemiştir. Bu sebeple aracın tamirde kaldığı süre 2 gün uzayacaksa, bu 2 günlük süre, araç ikame teminatının kullanılacağı bir süre değildir.
- mm. Araç kiralama şirketlerinin uyguladıkları uluslararası kurallar gereğince araç kiralayan sigortalıya, aracın sağlanma amacı ve ücretinin kimin ödeyeceğine bakılmaksızın, kiralama sözleşmelerinde teminat içerisine alınmamış masraflar için bir kredi kartı slip’i veya mail order formu imzalatılacaktır. Bunlar, ilgili kiralama şirketi tarafından trafik cezaları, yakıtın eksik teslim edilmesi, kasko poliçesi kapsamı dışında araca verilebilecek zararlar, kiralayanın kusurlu hareketlerinden dolayı kiralık aracın kullanılmamasından doğan ticari kayıplar gibi durumlarda kullanılabilir. Slip, aracın iadesi sırasında rent a car firması tarafından müşteriye iade edilmektedir.

b. UYGULAMADA BU ŞARTLARIN GÖRÜNÜM BİÇİMLERİ

aa. SİGORTA ŞİRKETLERİNİN UYGULAMADA KULLANDIKLARI HÜKÜMLER

Yukarıda genel şartları açıklanan kasko poliçesinde araç ikame tedariki teminatı, uygulamada sigorta şirketlerinin kendilerine başvuran sigortalılarla yaptıkları anlaşmalarda düzenledikleri şartlar sebebiyle birtakım farklı uygulama biçimleri ile ortaya çıkabilmektedir. Aşağıda, günümüzde sigortacılık işiyle iştigal eden bazı şirketlerin bu teminatı uygulama biçimlerine dair örnekler verilmiştir. Ancak belirtilmelidir ki, bu sayılanlar örnek kabilinde olup somut olayda farklılık gösterebilecektir. Buna göre, bu şartlar, somut olaylarda sayılan şu şekillerde ortaya çıkabilir:

- Poliçede ikame araç tedariki teminatından yararlanabilecek araçları sınırlama (Örneğin, yalnızca hususi araçlar ve kamyonetlerin bu teminattan yararlanabileceğine ilişkin hüküm konulması)
- Aracın tamiri için öngörülen asgari 24 saatlik sürenin uzatılması (Örneğin, bu sürenin 48 saate çıkartılması)
- Meydana gelen hasarlar sebebiyle daimi ikamet edilen il dışında teslim alınan ikame aracın daimi ikamet adresinde teslim edilebilmesi kolaylığının sağlanması
- Teminat kapsamında olsa dahi bazı rizikoların gerçekleşmesi durumunda (hırsızlık gibi) bu hizmetten yararlanılamayacağı çekincesi
- Tedarik edilecek ikame aracın sigorta şirketi tarafından önceden belirlenen pakete göre seçilmesi (Örneğin, x prim ödeyen sigortalının daha az tutarda y primi ödeyen bir sigortalıya göre özellikleri daha çok gelişmiş bir araç ikame etmesi)
- Araç temininin şirket tarafından yapılamaması durumunda sigortalı tarafından temin edilecek aracın, şirketten fatura karşılığı istenebilecek kiralama değerinin azami tutarının belirlenmesi (Örneğin, poliçeye şu şekilde bir hüküm konulabilir: "Araç temininin şirketin anlaşmalı olduğu rent a car firması tarafından sağlanamaması durumunda sigortalı, orijinal faturasını ibraz etmek şartıyla günlük x limite kadar kiralama bedelini sigorta şirketinden tahsil edebilecektir." Bu limiti aşan kiralama bedelleri bakımından sigorta şirketi, aşan tutarı ödemek yükümlülüğü altında olmayacaktır.)
- İkame araç temini süresinin olay başına poliçede yazan limit ile sınırlandırılması (Aracın anlaşmalı kurumlara çekilip çekilmemesi durumunda sürelerin değiştiği hükümler de mevcuttur.)
- Servis işlem ve parçayı temin etme sürecinden kaynaklı olarak yaşanacak gecikmeler nedeniyle ikame araç gün sayısında daha sonra oluşabilecek süre uzatma taleplerinin sigorta şirketi tarafından kabul edilmeyeceğine dair hüküm

bb. Sigorta Tahkim Kurumu Hakem Kararları Dergisi Işığında Uygulamadan Örnekler

Aşağıda yer alan kararların yalnızca çalışmamız kapsamında ele aldığımız ikame araç klozu ile ilgili bölümleri ele alınmış ve yorumlanmıştır.

o **2.19.07.2012 tarih ve K-2012/ 811 sayılı Hakem Kararı**

İlgili kararda başvuru sahibi, eksik ödenen hasarının yanı sıra poliçede yer alan ikame araç klozu sebebiyle 58 günlük araç kiralama bedeli olan 4.640,00 TL 'yi de sigorta şirketinden talep etmektedir. Olayda eksperin incelemeleri sonucunda araç onarımının ekonomik olmayacağı tespit edilmiş olup, pertotel edilmesi uygun görülmüştür. Kararda belirtildiği üzere hakem tarafından yapılan incelemede, poliçede, teminatlar başlığı altında "Kasko İkame Araç" teminatının da verildiği görülmüştür. Ancak bu teminat ile ilgili poliçede herhangi bir açıklama yapılmamış, teminatın kapsam ve limiti poliçede ayrıca belirtilmemiştir. Sigorta şirketi vekili, cevap dilekçesinde, sigortalıya ait araç için ikame araç teminatı verilmediğini, verilmiş olsa dahi ancak 7 günlük araç hizmeti verilebileceğini ve bu teminatın araç çalınması ve aracın pert olması halinde sunulan bir hizmet olmadığını belirtmiştir. Ancak bu hususlar poliçede yazmadığı gibi sigorta şirketi tarafından sigortalının bu hususta bilgilendirildiğine dair bilgi ve belge de sunulmamıştır. Olayda sigorta şirketi tarafından sunulan "İkame Araç Asistans Sözleşmesi" sigorta şirketi ile asistans firması arasında olup sözleşmelerin nispiği ilkesi gereğince yalnızca taraflar arasında hüküm ifade etmekte, sigortalı açısından (Bilgilendirme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, düzenlenen poliçede ayrıca belirtilmiş olmadığından dolayı) bir bağlayıcılık oluşturmamaktadır. Dolayısıyla eğer kararda sigortalı, sigorta şirketi ile mutabakata varıp ikame aracı dışarıdan temin etseydi ve buna ilişkin orijinal faturaları şirkete sunsaydı, bu masrafları şirketten talep edebilecekti. Ancak kararda da belirtildiği üzere, başvuru sahibi ikame araç bedeli olarak 4.640,00 TL talepte bulunurken, araç kiraladığına ve bedelini ödediğine ilişkin herhangi bir makbuz ve araç kiralama sözleşmesi sunmamıştır. Başvuru sahibinden dayanak belgeler Tahkim Komisyonunun 30.05.2012 tarihli yazıları ile istenmiş başvuru sahibi 06.06.2012 tarihli cevap yazısında araç kiralama hizmeti bedelleri ile ilgili internetten yaptığı araştırma sonuçlarını göndermiştir. Tüm bunlar birlikte değerlendirildiğinde hakem tarafından, bu talebin araç ikame bedeli olarak yorumlanamayacağı sonucuna isabetli olarak ulaşılmıştır. Sonuç olarak, ilgili kararda araç ikame hizmetinin sağlanmaması sonucu aracın dışarıdan temin edilmesi halinde, faturaların da sunulması koşuluyla, bedelin sigorta şirketi tarafından ödeneceği, aksi halde, kullanılmayan hizmet bedelinin tazminat olarak ödenmesi halinin poliçe teminatı dışında kalan bir zarar olduğu ve ancak Türk Borçlar Kanunu'nun genel hükümleri kapsamında (haksız fiil, TBK madde 49 vd.) araç kullanmadan yoksunluk tazminatı olarak talep edilebileceği sonucuna varılmıştır.

o **21.07.2015 Tarih ve K-2015/ 14886 Sayılı Hakem Kararı**

İlgili kararda başvuru sahibi geçirdiği tek taraflı trafik kazası sonucu ortaya çıkan hasarına bağlı taleplerine ek olarak kendisine kaza tarihinden itibaren 54 günlük araç ikamesi de verilmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Sigorta kuruluşu ise ilgili kısma yönelik savunmasında

ikame aracın Genel Şartlar'a göre yalnızca 7 günlük süre ile sınırlı olarak ve sadece binek araçlara verildiğini, oysa sigortalı aracın kapalı kasa kamyonet olduğunu iddia etmiştir. Oysa kararda varılan sonuca göre, sigortalı aracın hususi kullanımlı oto niteliğinde olduğu, ruhsatnamesinde kamyonet yazmakla birlikte hususi oto olarak kullanıldığı kanaatine ulaşılmıştır. Ayrıca poliçe üzerinde de hususi oto ibaresi yer aldığı için kararda sigorta şirketinin aracın binek aracı olmadığı, bu sebeple araç ikame teminatından yararlanamayacağına ilişkin savunması yerinde bulunmamış, ancak poliçede belirtilen ikame aracın temin edileceği azami süre düzenlemesi -açıkça belirtildiği için- kabul görmüştür. Bu sebeple ilgili ödemenin 54 gün değil, 7 gün üzerinden hesaplanarak yapılmasına karar verilmiştir.

C. USUL HUKUKUNA İLİŞKİN HÜKÜMLER

a. GÖREV

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, 2016/7952 E. 2016/7387 K. numaralı kararında görevli mahkeme hususunda inceleme yapmış ve söz konusu dava, sigortacılık hükümleri Türk Ticaret Kanunu içerisinde düzenlendiği için, mutlak ticari dava kabul edilmiş, ayrıca söz konusu dava 6502 sayılı Tüketici Yasasının yürürlüğe girdiği 28.05.2014 tarihinden önce açılmış olduğu için ilk derece mahkemesi tarafından tüketici mahkemelerinin görevli olduğuna yönelik verilen görevsizlik kararı yerinde bulunmamıştır. Söz konusu olayda görevli mahkeme ticaret mahkemesi olarak belirlenmiştir. Bu konuya ilişkin detaylı bir açıklama yapacak olursak:

Görev, bir dava şartı olup yargılamanın her aşamasında hakim tarafından re'sen gözetilen bir husus olduğu için, görevli mahkemenin tespiti her uyuşmazlıkta hayati bir öneme sahiptir. (HMK m.114/1.c) Sigorta poliçelerinden doğan uyuşmazlıklarda görev bakımından 3 seçenek değerlendirilmelidir:

- Asliye Hukuk Mahkemesi
- Ticaret Mahkemesi
- Tüketici Mahkemesi

Dava konusunun değer ve miktarına bakılmaksızın malvarlığı haklarına ilişkin davalarda görevli mahkeme, aksine bir düzenleme bulunmadıkça asliye hukuk mahkemesidir. (HMK m.2/1) Yani bu fıkradan da anlaşılacağı üzere malvarlığını ilgilendiren davalarda genel görevli mahkeme asliye hukuk mahkemesidir. Ancak, açıklamalarımızın devamında da anlaşılacağı üzere, sigorta sözleşmelerinden ve konu özelinde de ikame araç tedarikinden doğan davalar -aksi TTK ve TKHK 'da belirtildiği için-

asliye hukuk mahkemesinin yetki alanına girmeyecektir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 4. Maddesinde düzenlendiği üzere ticari davalar mutlak ticari davalar ve nispi ticari davalar olarak 2'ye ayrılır. Mutlak ticari davalar, her iki tarafın da ticari işletmesiyle ilgili hususlardan doğan hukuk davaları ve çekişmesiz yargı işleri ile aynı maddenin birinci fıkrasında sayılan davalardır. Buna göre, TTK m.4/1.a bendinde belirtildiği üzere, Türk Ticaret Kanununda düzenlenen hususlar mutlak ticari dava olup aksine hüküm bulunmadıkça dava konusu şeyin değerine ve tutarına bakılmaksızın asliye ticaret mahkemesi, tüm ticari davalarda görevli mahkeme olacaktır. (TTK m.5) Dolayısıyla ilk bakışta, sigortacılık işleri de TTK'nun 6. Kitabında düzenlendiği için "sigortacılık işleri"nden doğan davalar (konu özelinde ikame araç tedarikine ilişkin davalar) ticaret mahkemesinin görev alanına girecektir, denebilir. Peki bu husus 28.05.2014 tarihinde yürürlüğe giren Tüketici Yasası ile değişikliğe uğramış mıdır? Çünkü 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanunun 83/2 maddesi, taraflardan birini bir tüketicinin oluşturduğu işlemlerin bu Kanun'un görev ve yetkiye ilişkin hükümlerine tabi olduğunu ve bu işlemlerle ilgili diğer kanunlarda yapılan düzenlemelerin bu hususu değiştirmeyeceğini açıkça belirtmiştir. Bu halde denebilir ki, 6502 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce sigortacılık işlemleri söz konusu olduğu hallerde her halde yetkili olan ticaret mahkemeleri, bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra dava taraflarından birinin tüketici olması halinde artık görevli olamayacaktır. Bu halde, 28.05.2014 tarihi itibarıyla açılan davalar, taraflarından birisi tüketici ise, sigortacılıkla ilgili olsa dahi tüketici mahkemelerinde görülecektir. Taraflardan birisi tüketici değilse ticaret mahkemeleri görevli olacaktır..

b. YETKİ

Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartları C.8 uyarınca, bu sigorta sözleşmesinden doğan anlaşmazlıklar nedeniyle sigortacı aleyhine açılacak davalarda yetkili mahkeme, sigorta şirketi merkezinin veya sigorta sözleşmesine aracılık yapan acentenin ikametgahının bulunduğu veya rizikonun gerçekleştiği yerde, sigortacı tarafından açılacak davalarda ise davalının ikametgahının bulunduğu yerdeki ticaret davalarına bakmakla görevli mahkemedir.

Kanaatimce burada ticaret mahkemelerinin görevli sayılması, bu genel şartın 6502 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce yürürlükte bulunması sebebiyledir.

c. ZAMANAŞIMI

Genel Şart C.9 uyarınca, sigorta sözleşmesinden doğan bütün talepler iki yılda zaman aşımına uğrayacaktır.

Hukuk & Danışmanlık Ofisi

KAYNAKÇA

BERBEROĞLU YENİPİNAR Filiz, Kasko Sigortası, Seçkin Yayınevi, 2019, Ankara

PEKCANITEZ/TAŞ KORKMAZ/MERİÇ, Hukuk Muhakemeleri Kanunu 6. Bası, Vedat Kitapçılık, 2017, İstanbul

<https://trafiksigortasikasko.com/kasko/kasko-ikame-arac-nedir-sartlari-nelerdir>

<https://www.sigortam.net/kasko-sigortasi/kaskoda-arac-ikame-teminati>

<https://www.sigortam.net/kasko-sigortasi/ikame-arac-sartlari>

[https://www.axasigorta.com.tr/documents/brosur/AXA Sigorta A.S %20Maksimum Kasko Sigortas %C4%B1.pdf](https://www.axasigorta.com.tr/documents/brosur/AXA_Sigorta_A.S_%20Maksimum_Kasko_Sigortas%C4%B1.pdf)

<https://www.eurekosigorta.com.tr/api/Content/assets/pdf/37bee23ef5ca4894a1c080db075ef23b>

https://www.allianz.com.tr/content/dam/onemarketing/aztr/allianz/pdf/tum-oto-genisletilmis-kasko/TUM_OTO_SIGORTASINA_AIT_OZEL_SARTLAR_06.03.2018.pdf

<https://www.tsb.org.tr/kara-tasitlari-kasko-sigortasi-genel-sartlari.aspx?pageID=500>

<https://www.hukukmedeniyeti.org/arama/karar>

http://www.sigortatahkim.org/index.php?option=com_content&view=article&id=139&Itemid=117

<http://www.mevzuat.gov.tr/Kanunlar.aspx>

DSZ Hukuk & Danışmanlık Ofisi

Elif MECİKLİ ‘ nin katkılarıyla.

DSZ Hukuk & Danışmanlık Ofisi

Trump Towers Kule:1 No:2019 Şişli-İSTANBUL

Tel-Fax: +90 212 812 7117 GSM: +90 544 460 11 52

d.savranzenin@dszlawoffice.com

www.dszlawoffice.com